

قاراۋىلخانانىڭ جانىداغى ئېر ئۆپ اق تەرەك

قىزىل نىزىدەر 24

□ انار بۇلت / شىنجياڭ گازەتنىڭ ئىشلىشى ياك شۇخان

ەكىسكۇرسىيالاۋىشلار اق تەرەك قاراۋىلخانانىڭ كۆرەمە ساراينى ەكىسكۇرسىيالاۋا (4 - ايدىڭ 20 - كۇنى ئۆتسىلگەن).

□ سۇرەتى انار بۇلت / شىنجياڭ گازەتنىڭ ئىشلىشى ياك شۇخان ئۆتسىرگەن

”قاراۋىلخانا جانىدا اق تەرەك ئۆر مۇزىمىي، تەرەگگە ئارقان نامىرى، گىدىگە دە بەرىك شوينىداي، سولتۇستىك شىنجياڭدى كۇزەتتەپ...” “اق تەرەك» ئىنىڭ شىرقاۋىمەن بۇكىل ەلگە ئانىمالى بولغان اق تەرەك قاراۋىلخاناسى بۇگىنگى تاڭدا ايباتنى دا كەڭ كوسىلگەن بارلىق تاۋنىڭ ەتەگىندە باياسىندا قاسم قايىپ ئۆر، ونىڭ شەكارا وڭىرگە ئۇنسۇز تامىر ئارتۇ، شەكارا ئوڭىردى قورعاۋ رۇخى ۇلى قورغاننىڭ ئىشى سىرتىنا، چاڭجياڭنىڭ وڭتۇستىك - سولتۇستىگىنە تەگسى ئارالدى.

1962 - جىلى تاستى شەكارا قورغاننىس لىيانى وسى ارادا پۇنكت قۇردى، العاشقى ئويىتاغى شەكارا قورغاننىس كوماندىرى - جاۋنىڭلەرى يىقتارنا كوتە رىپ، ارقالارنا سالىپ، قولدارمەن قازىپ دەگەند دەي، ەلسىز يەن تاۋدا 1 - ئويىتاغى اسكەرى لگاەرى سالىدى. 1982 - جىلى جاۋنىڭلەرى قۇرغاقشلىق جانە قۇمدى بوران سىياقتى سۇركەيلى شارى - جاعايدا العاشقى اق تەرەكنى ئساتنى قاتارغا قوستى.

نەشە 10 جىلدان بەرى، اق تەرەكنى بايىتەرەك بولپ، ئالاي ۇرپاق ادامنىڭ شەكارا وڭىرگە ئامىر ئارتۇد. نىڭ، قالىقتىسز ئوزىن ارناۋنىڭ سىيۋولنى اينايدى.

بالايان تەرەك شەكارا قورعاۋىشلاردى شاپىستاندردى

4 - ايدىڭ 20 - كۇنى لياۋنىڭ ولكەسى جىنجوۋ قالاسىن شاعانتوغاى اۋدانىنا باعاتمالى كۈمەكتەسۇگە كەلگەن شىنجياڭغا كۈمەكتەسۇشى كادرلار مەن شاعانتوغاى اۋداندىق 1 - بالاباقشادا عى بارلىق پارىتيا مۇشەلەرى اق تەرەك قاراۋىلخانا سىن ەكىسكۇرسىيالاپ قىزىل تارىبە قايلىدادى.

”سول كەزدە شارى - جاعداي شىنمەن جاپا - لى ەكەن، جاۋنىڭلەرىدىڭ شەكارا وڭىرگە ئامىر ئارتۇ، قالىقتىسز ئوزىن ارناۋ رۇخى ادامدى سۇيىد - دىرەدى!“، - دەدى اق تەرەك قاراۋىلخاناسى كۈرۈمە ساراينىدا كۈرۈمە بۇيىمەن كۈرگەن ەكىسكۇرسىيالاۋىشى ياك شۇئاڭاڭ اسەرلەنىپ.

اق تەرەك قاراۋىلخانانىڭ بۇرۇنغى اتى تاستى قاراۋىلى بولپ، شىنجياڭ تارىباغاتى اسكەرى بولمىشە رايونىنا قارايتىن. 1962 - جىلى 8 - ايدا تاستى شەكارا قورغاننىس لىيانىڭ جاۋد -

گەرلەرى ەلسىز يەن تاۋدا اسكەرى لگاەرى سالىدى، قورشاغان ورتاسى سۇركەيلى بولغاندىقتان بۇل ارادا قىلناقق شىقپاتىن. 1982 - جىلى كۈكتەمدە قاراۋىلخانادا اسكەرى مىندەت وىتەيتىن سەبە ۇلتى جاۋنىڭلەرى چىڭ فۇشىڭ اۋلىنا قايتىپ ئۆتسىلاغاندا قاراۋىلخانانىڭ ايناسىن لاسىنداغى ورتانى جانە كوماندىرى - جاۋنىڭلەرى لەردىڭ مەلمەكەتتى قورعاۋ، شەكارانى كۇزەتۋ جىكياپسنى شەشەسىنە ايتىپ بەردى، بالاسىن الاگسىز شەكارانى كۇزەتۋگە شاپىستاندردى ئۇشىن شەشەسى 10 ئۆپ اق تەرەك كوشەتىن ارنايى تاڭداپ، ۇلنى قاراۋىلخانانا الا بارىپ وتىر - عىزۇدى ايتادى. ول ۇلسنا، ئوسوزسىز، اق تەرەك سىياقتى شەكارا وڭىرگە ئامىر ئارتۇدى ئايسىرادى.

چىڭ فۇشىڭ كوشەتتى قاراۋىلخانانا لىپ قايتە قاننان كەيىن، جاۋنىڭلەرى سەرىكتەرى كوشەتتى قاراۋىلخانانا ئۇيىنىڭ الدى - ارتىنا بايىپەن وتىرغىزادى ئارى كەزەكەپەن 10 نەشە كىلومەتر لستان قارا ئويىد - راق تاسىپ اكەلدى. سول كەزدەن باستاپ ئېر كىلو - مەتردەن استام جەردەگى وزەننەن سۇ تاسىپ نەشەتىن جاۋنىڭلەرى ئىسى شۇكتىلگەندە ئىسى پاستاسىن سى - تەتەي، بەت جۇغاندا ئىسى سابىن سىتەتەي، ۇنە - دەپ قالغان سۇمەن كوشەتتى سۇاردى، سونداي - اق كوشەتكە نىقتاسىن داۋال تۇرغىزدى. وسلاي سىتەسە دە ول ارانىڭ كۇنى اياز، بورانى قاتتى، جەرى قۇرغاق، سۇ ئايشى بولغاندىقتان، كوشەتتەرى بىرد - نەن كەيىن ئېرى قۇراپ قالادى دا نەك قاراۋىلخانا ناعا ەڭ چاقىن وتىرغىزىلغان ئېر ئۆپ اق تەرەك قانا قايسارلىقپەن قاتارغا قوسلادى.

وسى اق تەرەك قاراۋىلخانادا كوماندىرى - جاۋنىڭلەرىگە كۇندىز - ئۇنى سەرىك بولدى، ئېر جاۋنىڭلەرى اق تەرەكنى ئالاي ۇرپاق كوماندىرى -

جاۋنىڭلەرىدىڭ قالىقتىسز ئوزىن ارناپ، وتانىڭ تىنىششى ئۇشىن وتانىڭ شەكارا قورغاننىس شەبىدە - دە ئۇن - ئۇنسۇز مۇزىمىي ئۇرغاندىمەن بايىد - لانسىترا ويلاپ، اق تەرەكنىڭ ەردەكەشلىگى ارقتە - لى ادام بوينىداغى قاسىبەتتى بەينەلەپ، قاراۋىلخانا نانىڭ دوسكاسىنا ولەڭ جازىپ، جاۋنىڭلەرىدىڭ تىلەگىن بەينەلەيدى. 1983 - جىلى بۇرۇنغى باس ساياسى ئېولم ئان - ئېي ۇيسىرەسىنىڭ شىعارما - شلىق قىزمەتكەلەرى قاراۋىلخانانا ئومىر ۇيرەتۇ - گە كەلدى، ئان مانىننن جازۇشى لياڭ شۇاڭچۇان وسى ولەڭدى كورپ قاتتى تەبىرەنىپ، تەرەك سۇيسىپەنشىلىكپەن «اق تەرەك» اتتى ئان مانە - نىن جازادى. ايكلى كۈمبوزىتور شىشىن ئان سو - زىنە مۇزىكا جازادى. كەيىن كەلە انىشلەر شىرقايد - دى، اق تەرەك قاراۋىلخاناسى دا وسى انىگە ىلەسە بۇكىل ەلگە ئانىمال بولدى.

بۇگىنگى تاڭدا كەشەگى بالايان اق تەرەك بىيىكتىگى 40 مەترگە جۇقى ئۆلۈم اعاش بولپ جە - تىلدى. اق تەرەك شەكارا قورغاننىس مادەنيەتنىڭ ايكلى ماركاسىنا اينالىپ، ئالاي ۇرپاق ادامداردى وسى ارادا ادالدىقپەن شەكارانى قورعاۋدىڭ شۇغلا - لى تاراۋىن جالعاستىرىپ جازۇعا نىتالاندىردۇ.

اق تەرەك جىكياپس بار الاپقا تارالدى

”اق تەرەك“ مادەنيەتمەن ۇزاق ۇقت شىڭ - دالغان، قوسىننان بوساعانىنا ئالاي جىل بولغان چىڭ فۇشىڭ ارميا قاتارنىدا بولغان وسى كەشەرمە - سىن لىگە دەيىن ۇمىتپاي كەلدى. ”قالاي ۇمىتپاق - پىن؟ مەيلى قايدا جۇرسە دە، ادامدارا اق تەرەك جىكياپسنى ايتىپ بەردەن، ئىپتى دە كوپ ادامدار - دىڭ اق تەرەك سىياقتى قايسار، قارىشتاپ العا ۇمىت - لاتىن ومىر شەڭدىككە يە بولۇن ۇمىت ەتەمىن“، - دەدى 4 - ايدىڭ 21 - كۇنى چىڭ فۇشىڭ تىلشىگە

بەرگەن سۇجبانىدا. اۋىلغا قايتىپ كەلگەننەن كەيىنگى 20 نەشە جىلدا چىڭ فۇشىڭ ئار جىلى ۇقت شىعارىپ كونه لىان - دۇيگە كەلپ، ئالاي - ئالاي جاۋنىڭلەرى سە - رىكتەرىنە سول جىلدارداغى كەشەرمەسىن بايانداپ وتىردى. ول تاغى مەكتەپتەرگە، زاۋودىنارغا بارىپ بايانداما جاساپ، كوپىشلىكتى اق تەرەك سىياقتى وتان ەڭ قاجەت نەكەن جەرلەرگە ئامىر ئارتۇعا شا - بىتتاندردى.

بىيل 3 - ايدىڭ 11 - كۇنى چىڭ فۇشىڭ ۇس - نىسپەن چىڭداۋ قوناق ئۇي باسقارۇ كاسپىتىك تەحنىكا - لىق شۇەيۋانىنا بارىپ، وقىتۇشى - وقۇشلىرىمەن بىرگە اق تەرەك ەكىپ، ولارغا اق تەرەك جىكياپ - سىن تەرەڭ سۇيسىپەنشىلىكپەن ايتىپ بەردى. اق تەرەك جىكياپسنىڭ نىقالىندا چىڭداۋ قوناق ئۇي باسقارۇ كاسپىتىك تەحنىكىلىق شۇەيۋانى يىغور - ماتىسبا يىچەنەرىيا تەحنىكاسى شۇەيۋانىدا ”اق تەرەك“ جۇلدىدار جىكياپىلارى، ”اق تەرەك“ بىسپىكىلىق سۇجبات كۇنى، ”اق تەرەك“ اتا - انالار جىيىنى سىياقتىلاردى قامتىغان ”اق تەرەك“ جەلەلس قىيىل - دارىن ورسىتەتتى.

ال چىڭ فۇشىڭنىڭ اتا مەكەنى - شاپشال سىبە اۋتونومىيالى اۋدانىدا جەرگىلىكتى ۇكىمەت ”اق تەرەك - تىڭ“ باۋراۋ قۇاتى ارقىلى قىزىل تارىبە ورسىتەتتى. چىڭ فۇشىڭنىڭ كونه ئۇراغى اق تەرەك شەكارا قورعاۋ مادەنيەت ەسكەرتكىش ساراىى بولپ وز - گەرتىلدى، سارايبا كىرسەڭىز ”وتانغا ادال بولۇ، شەكارا وڭىرگە ئامىر ئارتۇ، اتا مەكەندى گۇلدەن - دىرۇ، قارىشتاپ العا باسۇ“ دەگەن ادامدى جىگەر - لىندىرتەن وسى سوزدەر الدىمەن كوزگە تۇسەدى، چىڭ فۇشىڭنىڭ شەشەسىنىڭ كوشەت بەرۇى سىياقتى كلاسسىكىلىق جىكياپا تالايلاغان كونه زاتتار، كونه سۇرەتتەر ارقىلى ادامداردىڭ كوز الدىندا ايكىلەندى. چىڭ فۇشىڭ بىلای دەدى: كوپىشلىك تاغى وزدىكتەرىنەن ”اق تەرەك حىور ۇيسىرەسىن“ قۇردى، حور ۇيسىرەسىندە قازىر 100 دەن استام ادام بار، اۋدان، اۋىل ۇيىمداستىرغان ئتۇرلى قىيىلدارغا ۇنەمى قاتناسىپ، نەگىزكى ساتى بۇقاراسنا وتانىشل - دىق اندەرىن ورنىداپ بەردى.

رۇختى جالعاستىرىپ، شەكارا وڭىرگە ئامىر ئارتتى

شاعانتوغاى اۋداندىق خالىق پروكۇرورى سۇي دىڭجۇۋدىڭ كوپتەگەن ساياقتاستارى باسقا ولكە، رايونداردا قىزمەت سىتەيدى، كىرسىتەرى جوعارى، تۇرمىسى برىن - لىگەرى ول دا باسقا جەرگە اۋىسپ دامۇدى ويلاسا دا، ئېر ئىسى ونى وسى وينان ئۇبەگەيلى ۇاز كەشتىردى.

”العاش قىزمەتكە قاتناسقان كەزىم، بىردە مەن ەلۇمەتنىڭ ايمىتامما ئېولمىنىڭ پروكۇرورىمەن دەلو سىتەۋگە باردىم، سول كەز 4 - ايدىڭ باس شەنى بولاتىن، ئېز تاستى وزەننەن ئۇتىپ قارىسى جاقتاغى مالشىلار ۇيسنە باردىق.“ شۇي دىڭجۇۋ

گەندى زورلاپ موينىداتىپ، پارىيادان قول ئۇزىپ، كوممۇنىستىك پارىياغا قارىسى تۇرۇ مالىمەدەسىن جارىلاتۇ قىيلىندا بولادى.

”جۇڭگو كوممۇنىستىك پارىياسى وسى جول - داستاردى شىنجياڭغا قىزمەتكە كۈمەكتەسۇگە جە - بەردى، ئېزى ۇكىمەتكە حاۋىپ توندىرەتتىن ئىس سىتەمدەنك، جۇڭگو كوممۇنىستىك پارىياس - نىڭ جاپون شاپقىنشلىرىنا قارىسى تۇرۇ ۇلتىتق بىرلىكسپ شەبى ساياساتىنا قايشلىق جاسامادىق.“ ”ئېزىدىڭ شىنجياڭغا سىتەگەن سىتەرىمىز تۇگەل - دەي اشىق، ورنىدى سىستەر“. جاۋ چىن ئانچىۋدى قىپ - قىزىل شوقىڭ ۇستىنە تۇرغىزىپ قويپ، سۇغا شىلانە كەندىر ارقانمەن سايبايدى، ئاياقا - تان تۇلا بويى جارالانادى، ئايانى دا قولدىراپ كەتەدى. الايدا چىن ئانچىۋ استە تىزە بۇكەپي قاسقايتپ تۇرىپ، ”پارىيادان قول ئۇزۇ مالىمەدە - مەسىتە“ قول قوبۇدان باس تارتادى، ول تاغى جاۋدىڭ سوتىن مىنبە رەستىندە پايدا لانىپ، جاۋدىڭ وتىركى مەن جالا جاپۇن ئويىتارپ، پارىيا - مىزدىڭ شىنجياڭداغى ەلئۇلى ەڭبەكتەرىن ۇكتەيدى. 1943 - جىلى 5 - ايدىڭ 7 - كۇنى امالدارى تاۋسىلغان جاۋلار ”بەتەستىرىپ سۇرلاققا تارتۇ“ سو - راقى ويىنىن قويدى. جاۋ تەرگە ئۇ سوتنىڭ ئېر جاق بۇرىشنىن پەردەمەن قالقالاپ، لىۋ شىيىڭ سىياقتى ساتقىنداردى پەردە ارتىنا جاسىرىپ، الدىن الا داينىداپ العان ”كۇاڭلەرىك سوزدەرىن“ ايتىپ، چىن ئانچىۋدى موينىداتپاقشى بولادى.“ ولاردىڭ ايتقانى بۇكىلدىي وتىرىك، لار قازىر ار - ۇجدان - نان جۇرداي“. ”مەن ۇكىمەت سوتنىڭ ولاردىڭ نە

بىلاي دەپ ەسكە الدى: مەن اياق كىيمەمدى، بايىا - عىمدى شەشپ مۇزداي وزەندى كەشكەنمەدە ارتقا قايتىپ كەتەيىن دەگەن وي ورالا كەتتى، الدىنغى جاقتاغى قىزمەتتەستەرىم ماعان بىرنەشە سەكۇند شىداساڭ بولدى ئبارى ئۇتىپ كەتەدى دەپ شايت بەردى. مەن شىداپ وزەننىڭ ورتاسىنا جەنكەنمەدە، سۇبەكتەن وئەتنى سۇقق سۇ تىزەمە دەيىن كەلدى، ولار قالاي ايتسا دا ارى قاراي جۇرگىم كەلەدى.“ جارتىسنا كەلپ جەتسىڭ، ارتىڭغا قايتساڭ دا، كەلەر جولى تاغى كەلەسىڭ، ونان دا نەشە 10 سەكۇند شىدا...“ وسىنداي ەمەۋىدىڭ ارقاسىندا، قىزمەتتەستەرىنىڭ مىزعىماس تۇلغاسىن كورگەن ول تاپاندىلىق كورسەتپ وزەننەن ئۇتى.

”ئېزىدىڭ مەكەنمىز اق تەرەك جىكياپسى شىققان جەر، ەكەر وزىمىزدە باتىل سەنم بولماسا، وندا شاعانتوغاى اۋدانىنا سىرتتان كەلپ ئېزىدىڭ اتا مەكەنمىزدى گۇلدەندىرۇمىزگە كۈمەكتەسەتىن ادامدار قايتپەك؟“. شۇي دىڭجۇۋ قىزمەتتەستەرىنىڭ ايتقان وسى ئوسوزىن قازىرگە دەيىن ەستە ساقتاپ كەلەدى. وسىدان كەيىن ول وسى ارعا ئامىر ئارتۇعا بەكىپ، وسىندا تاپانى كۇرەكتەي 24 جىل سىتەدى.

بۇگىنگى تاڭدا اعا بۇنداردىڭ نىقالى مەن ۇد - ەۋەندىنە زور ئويىتاغى جاستار كورەك تولى سەنم - مەن وسى ارعا ئامىر ئارتتى.

4 - ايدىڭ 20 - كۇنى مەلمەكەتنىڭ سالىق باس مەكەمەسى شاعانتوغاى اۋداندىق سالىق مەسنىڭ كادرلارى اق تەرەك قاراۋىلخاناسىنا كەلپ ەكىسكۇرسىيادا بولپ، سول ئېر داڭقتى جىلداردى قايتا ەسكە الدى.

شاعانتوغاى اۋداندىق سالىق مەكەمەسىنىڭ كادرى لىۋ ياك حىبەي ەكونومىكا - ساۋدا داشۇەس - نەن وقۇ تاۋىسىپ، 26 جاسىندا شاعانتوغاى اۋدانىنا كەلگەن، وسى ارادا قىزمەت سىتەگەننە 15 جىل بولدى.“ اق تەرەك ئېز جاستاردى قايراتقا ئمىنىپ، سىكەرلىك كورسەتۋگە، شەكارا وڭىرگە ئامىر ئارتۇعا شاپىستاندردىن قىزىل نىزگە اينالدى“، - دەدى ول.

سول كۇنى خۇبەيدان ات ارتىپ كەلگەن جىن يوۋشىن سىياقتى 10 نەشە ساياحاتشى اق تەرەك قاراۋىلخاناسىدا ەكىسكۇرسىيادا بولپ، ەستەلىك سۇرەتكە ئۇستى. كۈرۈمە شىكابىنا تىزىلگەن زاتتار، تارىيى سۇرەتتەر ولاردى اسەرلەندىردى.

جىن يوۋشىن بىلای دەدى: ”ئېزى ”اق تەرەك“ ئانىڭ داڭقىن ەستىپ كەلگەنمىز، شىنمەن ولجالى ساپار بولدى. مەن، ئوسوز جوق، اق تەرەك جىكياپسنى الا قايتامەن، ۇپىق - وكىنىشى جوق، اۋەلگى ماسقاتتانا اينىماعان وسىندا اسقاق سەزىم، ۇلى مۇراتتى، ئىپتى، كوپ ادامدارغا ايتىپ بەرە - مىن. اتا مەكەنمەدەگى جاستارغا ئېزىدىڭ وتانىمىزدا نەگىزكى ساتىغا ئامىر تارتاتىن، ئوزىن ارناۋعا ەپىل ادامدار بولغاندىقتان انا ئېزىدىڭ بۇگىنگى تاماشا تۇرمىسىمىز بولغاندىن ۇغىندىرامىن.

ئۇشىن ار - ۇجداننان بەزىگەننىن اقلىداشۇن تالاپ ەتەمىن!“ چىن ئانچىۋ ساقىنداردى اياماي سوگە - دى، جاۋلاردى كەلەكەلەيدى.

قاتتى كەلۇدىڭ ونىمىدىلىگى بولماعانىن ئېلىپ، جاۋلار چىن ئانچىۋگە ئامىدى تاغام، تاغى ماياي ماركالى تەمەكى بەردەي، چىن ئانچىۋ ونىڭ بارلى - مەن دارەتخاناعا لاقىتىرىپ تاستايدى. كەيىن شىڭ شىساي تەرگەۋ بولمىشە ۇقتاشتا تەلەفون سىمەن تارتقىزىپ، تەلەفوندا چىن ئانچىۋدى تىزە بۇگۇگە ئامىساجاتتايدى. چىن ئانچىۋ شىڭ شىسايىدى كەلسىت - رىپ سىباپ، تەلەفوندى لاقىتىرىپ جىبەردەي.

1943 - جىلى 9 - ايدىڭ 27 - كۇنى شىڭ شىساي بۇيرىق بەرىپ، چىن ئانچىۋدى استىرتىن وتىرتە - دى، ئوڭگەرىستىك قۇربان ئيانشان ئاۋنىڭ باۋرا - يىندا ماڭگىلىك ۇبىقا كەتەدى، سول كەزدە 47 جاستا بولاتىن. خاىاردى سىرتقا تاراپتاعاندىقتان، 1945 - جىلى اشىلغان جۇڭگو كوممۇنىستىك پارىياس - نىڭ 7 - قۇربلىتىندا ول جۇڭگو كوممۇنىستىك پارىيا - سى ورتالىق كومىتەتنىڭ مۇشەلگىنە سايلانادى. جوۋ نىلاي كەزىندە جوعارى باغا بەرىپ بىلای دەيدى: ”چىن ئانچىۋ جولداس ناعىز بولشەۋىك“.

چىن ئانچىۋ سىتقى قانىمەن جانە ومىرمەن كوممۇنىستەردىڭ تاۋدای جىگەرىن جازىپ، جاۋ ماڭگى تالقانداي المايتىن قورغانعا اينالدى.

ئۇتونومىيالى رايوندىق پارتكوم پارىتيا تارىيى جانە حۇجات زەرتتەۋ ورنى، اۋتونومىيالى رايوندىق قوعامدىق عىلىمدار بىر - لەشتىگى بىرلەسپ داينىداغان

چىن ئانچىۋ جاۋدىڭ تۇرمە سوتىن سوعىس مايدانىنا اينالدى

جىكياپلار 18

□ انار بۇلت / شىنجياڭ گازەتنىڭ ئىشلىشى گاۋ ۋا

1943 - جىلى 5 - ايدىڭ 7 - كۇنى جاۋلار ”بەتەستىرىپ سۇرلاققا تارتۇ“ سوراقتى ويىنىن قويدى، چىن ئانچىۋ ساتقىندار - دىڭ جالغان ايعامىن اياماي سوگىپ، جاۋلاردى مازاقتايدى. □ لى دۇڭ سۇغان

تارىبەسىن جۇرگىزۇگە باسا ئمان بەردەي. ول كوپ - شىلىككە بىلاي دەيدى: جاۋدىڭ تۇرمەسىن توڭگە - رىسىلەردى شىنقىرتاننى مەكتەپكە، جاۋمەن كۇرەس جاسايتىن سوعىس مايدانىنا، جۇڭگو كوممۇنىستىك پارىياسىنىڭ جاپون شاپقىنشلىرىنا قارىسى تۇرىپ، وتاندى قۇتقارۇ دارىپتەمەسىن ۇكتە - تەيىن مىنبەگە اينالدىرىپ، جاۋدىڭ ويدان ويدىرغان وتىرىكى مەن كوممۇنىستەرگە جالا جاپقان سۇرقيا قاسكۇنەمدىگىن اشكەرەلەۋىمىز كەرەك.

چىن ئانچىۋ قاتارلى كوممۇنىستەردى 2 - تۇرمەگە قامايدى. ارتىنان جۇڭگو كومىنداڭ ورتالىق اتقارۇ كومىتەتى تەكسەرۇ - ساناق مەكەمەسىنىڭ جوعارى دارەجەلى تىڭشىسى، گويمىنداڭ ورتالىق ساياسى مەكتەبى تارىبە مەڭگەرۇشىسى ۋاڭ دىۋ باستاغان ايتىلمىس ”شىنجياڭغا ارنايى جىبەرگەن تەرگەۋ ۇيد - مى“ دىيۇغا (قازىرگى ئۇرۇمچى) كەلپ، ئۇنىندى تۇردە چىن ئانچىۋگە، ماۋ زىمىنگە تەرگەۋ جۇرگە - زىپ، تەرگەۋ ارقىلى ولارغا ”فاسكۇنەمدىكپەن بۇلىك تۇدەرىپ، ۇكىمەتتى اۋدارماقتى بولدى“ دە -

ئېر قوڭىر ئشارىپى، ەسكىرگەن قالىپاق، جاعا - سى ۇيكەلپ اعارىپ كەتكەن قۇرم پائىتو... 8 - ارمىيانىڭ شىنجياڭداغى ئىس باسقارماسى ەسكەرتە - كىش سارايبنا بارغانىڭىزدا، پارىيامىزدى قۇرۇشلار - دىڭ ئېرى، ئوڭگەرىستىك قۇربان چىن ئانچىۋدەن قالغان زاتتارغا جىداعايتەن قۇرمەيتەن قاراساڭىز، قان كەشپ، وتقا ورانغان ئوڭگەرىس داۋىرنە قايتە قانداي بولاسىز.

1942 - جىلى 9 - ايدىڭ 17 - كۇنى شىڭ شىساي جۇڭگو كوممۇنىستىك پارىياسىنىڭ شىنجياڭداغى شەلەردىن ئۇگەلەي مىرزا قاماقتا لىپ، شىنجياڭداغى جاپون شاپقىنشلىرىنا قارىسى تۇرۇ ۇلتىتق بىرلىك - ساپ شەبى ئۇبەگەيلى بۇلەندى، چىن ئانچىۋ بارلىق جولداستاردى يان - ان ستىل دۇرىستاۋ حۇجاتىن ۇيرەتۇگە ۇيىمداستىرادى ئارى ايقىقتان تايماۋ

چىن ئانچىۋ قاتارلى كوممۇنىستەردى 2 - تۇرمەگە قامايدى. ارتىنان جۇڭگو كومىنداڭ ورتالىق اتقارۇ كومىتەتى تەكسەرۇ - ساناق مەكەمەسىنىڭ جوعارى دارەجەلى تىڭشىسى، گويمىنداڭ ورتالىق ساياسى مەكتەبى تارىبە مەڭگەرۇشىسى ۋاڭ دىۋ باستاغان ايتىلمىس ”شىنجياڭغا ارنايى جىبەرگەن تەرگەۋ ۇيد - مى“ دىيۇغا (قازىرگى ئۇرۇمچى) كەلپ، ئۇنىندى تۇردە چىن ئانچىۋگە، ماۋ زىمىنگە تەرگەۋ جۇرگە - زىپ، تەرگەۋ ارقىلى ولارغا ”فاسكۇنەمدىكپەن بۇلىك تۇدەرىپ، ۇكىمەتتى اۋدارماقتى بولدى“ دە -